

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

Socialnämnden 2024-11-19

Kommungemensam syn- och hörselinstruktör

Ärendet

Socialförvaltningen har identifierat ett behov av att utöka sin verksamhet med en syn- och hörselinstruktör för att bättre kunna möta medborgarnas behov. Detta behov har dels framkommit genom brukarinflytande i Kommunala funktionshinderrådet (KFR), men ses även som en naturlig del av anpassningen till den nya socialtjänstlagen, som betonar att socialtjänsten ska vara och verka för tillgänglighet och förebyggande insatser.

Inom regionen och bland privata aktörer finns idag vissa tjänster för syn- och hörselstöd. Dessa tjänster är dock ofta geografiskt avlägsna från Danderyds kommun och kan inte erbjuda det nära stöd, inklusive hembesök, som tidigare syn- och hörselinstruktörer har kunnat tillhandahålla. Denna distans och brist på personligt anpassat stöd innebär att många invånare inte får den hjälp de behöver.

För att säkerställa att alla invånare i Danderyds kommun får tillgång till nödvändigt stöd, föreslås det att en syn- och hörselinstruktör anställs på 50procent av en heltidstjänst i Danderyds kommun och att kommunen ingår ett samarbete med Vallentuna kommun eller annan kommun för att dela tjänsten. Denna roll avser inte bara att tillgodose de specifika behoven hos personer med syn- och hörselnedsättningar, utan även bidra till att uppfylla kraven i den nya socialtjänstlagen, som föreslår att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och fånga upp behov innan de blivit för stora.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden antar föreliggande förslag om att ingå avtal med Vallentuna kommun eller annan kommun för att gemensamt dela en syn- och hörselinstruktör.

Bakgrund

I många av landets kommuner finns syn- och hörselinstruktörer som spelar en avgörande roll i det förebyggande arbetet för att stödja personer med syn- och/eller hörselnedsättning. Deras uppdrag är att bistå och träna dessa individer för att öka deras självständighet i vardagen. När en persons syn eller hörsel försämras, krävs ofta en omfattande omställningsprocess.

Syn- och hörselinstruktörerna arbetar med förebyggande insatser som syftar till att öka tryggheten och säkerheten samt minska olycksrisken i hemmet. Detta kan innebära att kartlägga faror, förbättra ljudmiljö och belysning

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

samt öka kontraster mellan färger för att underlätta urskiljning av föremål. De tränar även dagliga sysslor i och kring hemmet och ger råd om användning och skötsel av syn- och hörhjälpmedel. Vidare förmedlar de kontakter med öronläkare, hörcentral, ögonläkare och syncentral, samt informerar och utbildar personal inom hemtjänsten och särskilda boenden, liksom närstående, om funktionsnedsättningarna och hur man kan minska deras negativa konsekvenser. Genom att uppmuntra och motivera till aktivt deltagande i samhällslivet, bidrar syn- och hörselinstruktörerna till att stärka individens självsäkerhet och kontroll över sin vardag, vilket i sin tur förbättrar livskvaliteten och möjliggör ett mer självständigt liv.

Under perioden 2007–2019 hade kommunen en syn- och hörselinstruktör anställd, men i samband med besparingskrav för att nå en ekonomi i balans 2019 avvecklades tjänsten. Avvecklingen gjordes dels med hänvisning till regionens syncentraler. Under åren har socialförvaltningen identifierat ett ökat behov av hjälp och stöd till målgruppen, något som även påtalats av brukarföreningar. Detta, tillsammans med att Sverige nationellt står inför en omställning till en ny socialtjänstlag, som förväntas öka kraven på socialtjänstens förmåga att vara verksamma för tillgänglighet, att arbeta mer förebyggande och fånga upp behov innan de blivit för stora, understryker behovet av att återinföra tjänsten.

Socialförvaltningen ser att behovet av tjänsten inte omfattar en heltidstjänst och genom att samarbeta med en annan kommun möjliggörs att en person kan fylla sin tjänst upp till heltid.

Konsekvenser för barn och unga

Införandet av en syn- och hörselinstruktör i kommunen kan ha flera positiva konsekvenser för barn och unga, även om tjänsten primärt riktar sig till äldre. Genom att stödja äldre personer med syn- och hörselnedsättningar och göra dem mer självständiga, kan viktiga omsorgspersoner runt barn och unga, såsom mor- och farföräldrar, få bättre förutsättningar att finnas där för dem. Samtidigt ökar medvetenheten och förståelsen för syn- och hörselnedsättningar, vilket bidrar till en mer inkluderande och empatisk samhällsmiljö.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för tjänsten inryms inom befintlig budgetram men införandet av tjänsten förväntas inte endast generera kostnader utan också ekonomiska fördelar. Effekten av att införa en syn- och hörselinstruktör kan bidra till en ökad självständighet och livskvalitet för individen, vilket i sin tur kan minska behovet av kostsamma kommunala insatser.

Socialstyrelsens hälsoekonomiska beräkningar visar att förebyggande åtgärder kan minska risken för fallolyckor och därmed de ekonomiska kostnaderna för vård och omsorg.

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

Åsa Lundgren
socialdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Kommungemensam syn- och hörselinstruktör